

EXPRESS CODZIENNY

Za Redakcją i Wydawnictwem: Stefan Kiedrzyński. Kielce. ul. Sienkiewicza 32

10 GP

Rok III

Czwartek 12 maja 1938 r.

Nr. 133

Wyścig pracy Wodzowi w darze

Dzień rekolekcyj narodowych w rocznicę zgonu Pierwszego Marszałka Polski, J. Piłsudskiego

Trzy lata temu na tym miejscu pod wrażeniem wieści, która jak najpotężniejszy grom zatrzęsała całą Polskę i piorunującym echem rozszła się po całym świecie — drżącą od wzruszenia ręką a z bólem niepomiernym w sercu pisaliśmy te słowa:

„MARSZAŁEK POLSKI JÓZEF PIŁSUDSKI NIE ŻYJE!”

Słowa te straszne wieszczą Polsce największą żalobę, jaka stoi u granicy naszych serc i naszej wyobraźni. Nie ma w Polsce człowieka, którego wieść ta nie razi piorunem. Całą Rzeczpospolitą okrywa kir nieprzeniknionej żaloby. Słowa nie wypowiedzą bólu serdecznego i nie dotrzymają kroku okrucieństwu losu, który Naród Polski doświadczają. Majestat śmierci Największego Polaka zaciera wśród nas różnice przekonań politycznych, niweczy bariery orientacji społecznych i jednoczy Naród pod imieniem Wekrzesiciela i Twórcy Polski Odrodzonej.

Ostatnie dziesięciolecie budował Jego geniusz. Nauczył Polskę być mocarstwem, które w pokoju strzeże swego rozwoju, a gotowe siłą odeprze wroga zakusy.

Był szermierzem pokoju, a Swą armią — cywilną i orężną — zaprawiał do czynu dla przyszłości.

Pod Jego Imieniem świat nauczył się cenić Rzeczpospolitą i wyznaczać Jej miejsce w rodzinie narodów. Takim żyć będzie w Narodzie i historii, stanąwszy obok Nieśmiertelnych“.

Przypominamy zdania sprzed trzech lat, aby w pamięci ożywić tę chwilę jedyną, którą przeżyć było trudno, gdy się zaczynała wspólnota naszego sieroctwa.

Tak! Przejrzeliśmy wówczas na oczy. Pospólnie staliśmy się jasnovidzami. Instynktownie zrozumieliśmy, że ciężkie czekają nas lata, gdy zabrakło Jego — Ojca i Opiekuna — Wodza i Nauczyciela.

Pojęliśmy, żalobą przytłoczeni, że był sercem całej Polski, że władza Jego była niewymierzona, że żyliśmy spokojnie, bo On stał na straży.

Zamilkły kłótnie i swary. Stał się cud zjednoczenia takiego, jakiego nie było nawet w owym roku zwycięskim, gdy hordę najeźdźców wymiataliśmy z granic Polski.

Zjednoczeni w bólu i sierocत्वie, jak brat z bratem, ramię przy ramieniu, maluczcy, w proch zmiećni patrzyliśmy z lękiem na tę trumnę, która w o-

czach naszych stała się tak wielka, jak Rzeczpospolita.

Tydzień żałobnych uroczystości był wiekiem — wiekiem

żału i poczucia bezradności. A gdy trumna Jego spoczęła na Wawelu obok prochów królewskich, gdy w historii, pisanej grobami Największych w Narodzie, stanął Jego sarkofag — zaczęliśmy życie bez Niego.

Jakie ono było i jest — wiemy dobrze. Nie pora o tym wspominać. O jednym nam tylko dziś trzeba myśleć i mówić,

mówić i myśleć szczególnie w dniu 12 maja, tym dniu, poświęconym pamięci Wodza Narodu — o Polsce. On Ją ukochał, On Jej życie poświęcił, z Jego Imieniem wiążą się dzieje Jej odrodzenia. W rocznicę Jego śmierci odbywamy więc rekolekcje narodowe.

Przywołajmy na sędziego sumienie własne i sprawujmy sąd nad samym sobą, pytając:

Cośmy zrobili, aby tę jedność narodową, zrodzoną przy Jego trumnie, przeznaczyć na pożytek Polsce?

Czy żeś uczcił cegielką czynu pamięć Wodza?

Co żeś dał z siebie, aby dzieło Jego rozwijało się w potęgę i wspaniałość?

Czy możesz pójść na Wawel z żołnierskim meldunkiem, że rozkaz Wodza został wykonany, bo w wyścigu pracy Polska jest wśród pierwszych?

Czyś miłością i żołnierską wiarą obdarzył Tego, który z Jego woli przejął buławę?

Takie pytania i inne stawiać sobie dziś musi każdy z nas, który patriotyzm nosi w sercu, któremu nie jest obojętny los Ojczyzny, a który jest dumny z dzieła Marszałka Piłsudskiego, dumny z potężnej Polski.

Łatwo w wyrazach ukryć prawdę. Łatwo w potopie słów błyskotliwych ukryć błędy własne. Łatwo rzucić na przetarg hasła górne i z nich ukuć pancierz do złudy mieniący się patriotyzmem.

Trudno jednakże w takim pancieru bronić się przed sumieniem własnym, a sił ludzkich nie starczy, by w takim opancerzeniu stanąć wobec pamięci Marszałka!

Niechajże w dniu dzisiejszym, dniu rekolekcyj narodowych zczczone słowa zakłamania, a niechajże jednością mocarni wszyscy staną do dalszej budowy Polski Piłsudskiego. Jak brat z bratem! Ramię przy ramieniu! Jak wówczas, gdy nas zespoliła żaloba!

Zdzisław Wójtowicz.

Hitler powrócił do Berlina wltany z niezwykłym przepychem

BERLIN. Specjalny pociąg, którym kanclerz Hitler powrócił ze swej podróży włoskiej, przybył na berliński dworzec Lehrter o godz. 22,45.

Celem powitania kanclerza zjawili się na dworcu przedstawiciele kierowniczych kół państwa, partii i armii z feldmarszałkiem Goeringiem na czele.

W chwili, gdy wśród nieopisanego entuzjazmu ludności kanclerz Hitler wyszedł z wagonu, prem. Goering wygłosił powitalne przemówienie w imieniu całego narodu niemieckiego.

Entuzjazm ludności, który towarzyszył kanclerzowi w drodze z dworca do pałacu kanclerskiego, dekoracja ulic, efekty

świetne oraz nieprzejrzany las chorągwi o barwach Rzeszy i Włoch, przeszły wszystko, co dotychczas Berlin widział.

TOKIO. Dziennik „Hoczi Szimbun“ donosi, iż w Sowieciech aresztowano ponad 200 oficerów czerwonej armii pod zarzutem spisku przeciwko Stalinowi i Woroszyłowowi.

Spiskowcy mieli zamiar zamordować Stalina i Woroszyłowa w dniu 1 maja

Wedle doniesień, otrzymanych przez wspomniany dziennik z Władywostoku — spisek został wykryty przez komisarszą spraw wewn. Jeżowa przy współpracy szefa sztabu czerwonej armii Szaposznikowa.

Na czele spisku, wedle tych doniesień, stali płk. Andre-

jew i mjr. Stuwolog. Spiskowcy utworzyli stowarzyszenie pod nazwą „Wyzwolenie Związku Sowieckiego“.

„Hoczi Szimbun“ donosi, że w związku z wykryciem wspomnianego spisku, dokonywane są w całym Związku Sowieckim masowe aresztowania.

Aresztowano 200 oficerów którzy przygotowywali zamach na Stalina i Woroszyłowa

PEŁNA TABELA LOTERII

(czwarta klasa -- 5-ty dzień ciągnięcia)

I i II ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Stala dzienna wygrana zł. 5.000 padła na nr. 95216

Zł. 50.000 na nr. 79896
Zł. 25.000 na nr. 77616
Zł. 10.000 na nr. 130602
Zł. 5.000 na n-ry: 93074 93700 101147 12824;
Zł. 2.000 na n-ry: 0931 10991 2616 3618;
30978 82536 82972 98798 113428 115173 129431
132029 133843 141871 153856
Zł. 1.000 na n-ry: 15619 17188 39180 53648
52286 71224 72042 73876 76281 77462 79356 79601
110284 869491 89921 90096 117176 125088 130381
143732 145723 147646 151426 152786 154154 159404

Wygrane po 250 zł

30 193 361 81 545 638 117 39 45 800 67
7 1126 227 401 60 559 603 799 342 19
130 53 244 413 736 38 870 97 3006 11
101 18 104 92 261 352 89 554 85 644 838
108 104 92 243 319 78 610 162 999 3069
29 347 11 522 85 153 68 906 30 6096 174
1330 72 234 303 6 20 934 78 620 105 13
16 8049 342 427 65 609 75 493 967 8100
30 41 418 24 50 64 67 74 556 623 107 550
348

10047 75 446 560 666 79 138 874 11304
7 433 77 526 672 135 959 84 12049 67
75 120 91 482 312 34 427 691 906 11 77
13170 243 390 98 628 816 909 14178 439
15 374 513 12 21 22 45 818 47 15312 260
327 895 96 16191 200 385 774 453 12 921
55 17005 210 300 472 627 924 45 18055 12
504 692 434 823 933 95 19001 48 115 56
376 428 69 110 74 75 96 532 840 121 76
20056 63 89 137 249 67 497 166 933
21027 81 100 28 48 252 16 374 433 11 557
76 619 25 74 86 839 45 307 43 22001 19 35
106 16 44 70 208 404 39 537 603 366 79
32 23085 97 119 400 1 71 88 92 591 93
323 24064 349 75 459 363 16 143 15 20222
59 73 105 9 1213 24 385 420 98 515 640
70 880 89 851 65 966 26173 17 246 130
474 8 691 329 98 27015 19 169 225 317 46
376 81 856 58 28065 163 403 632 660 124
28 824 64 528 29038 422 83 500 897
30098 131 36 257 445 611 730 41 889
30 31100 887 303 462 639 125 32243 86
42 253 536 835 910 26 85 33014 44 113 18
76 306 68 608 16 156 75 347 34239 324 414
126 52 98 619 93 897 952 31528 56 460 581
2 61 719 911 16 36075 85 113 64 408 15
6 64 618 55 909 37055 101 333 67 508 613
130 96 985
18044 125 338 401 534 64 688 733 80 873 39376
39 413 88 500 497 94
40002 80 20 43 112 69 332 439 528 97 860
775 910 41050 90 152 272 376 458 84 525 79
42181 96 294 393 425 39 74 988 43027 150
350 470 79 91 614 54 89 794 997 44020 204 61
357 606 18 49 85 610 39 748 85 870 94 938 69
45198 228 71 392 98 428 508 24 885 102 825
311 46007 53 130 188 488 520 817 23 47010 148
32 89 517 832 780 48087 170 277 445 579 818
11 786 48314 41 405 47 52 38 97 542 93 874
723 24 63 928 81
50 167 810 28 51151 375 488 98 358 890 919
32011 124 237 338 49 449 510 87 636 72 78
779 912 92 53021 104 80 81 280 348 505 95
111 87 943 48 54084 131 518 63 823 34 41 92
772 875 931 34 55000 85 207 57 304 601 510 75
329 54053 88 378 446 65 80 89 888 752 90 822
57131 85 285 425 528 35 55 703 921 22 58142
203 620 781 500 22 34 55 58015 80 176 214 88
323 98 475 99 585 618 34 95 737 38 810 32 956
40066 83 137 45 226 375 497 553 546 743 84 31
875 957 83 61238 78 332 561 708 37 52383 503
504 63287 411 550 65 91 634 71 54084 86 99 332
35 505 644 65010 60 96 107 200 59 417 515 39
48 600 30 712 97 824 27 30 951 86013 146 96
36483 85 565 615 48 886 87048 177 220 95 421
86 427 89 92 506 20 80 722 25 893 982 880884
172 224 43 325 425 584 601 33 818 68 71 89
867 79 95 89035 179 387 409 38 51 847
70022 29 42 85 208 54 73 390 447 501 12
31 94 71018 217 23 544 819 831 55 902 48 12047
221 41 324 416 888 937 73051 59 309 419 78
569 882 47 719 97 905 22 74010 16 132 218 44
414 14 82 483 93 730 818 12 91 890 75022
134 44 348 448 91 508 629 751 848
76123 294 503 22 586 123 956 88 170 5
87 91 456 513 647 700 16 977 78287 405 92

III ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Stala dzienna wygrana zł. 5.000 padła na nr. 95216

Zł. 50.000 na nr. 79896
Zł. 25.000 na nr. 77616
Zł. 10.000 na nr. 130602
Zł. 5.000 na n-ry: 93074 93700 101147 12824;
Zł. 2.000 na n-ry: 0931 10991 2616 3618;
30978 82536 82972 98798 113428 115173 129431
132029 133843 141871 153856
Zł. 1.000 na n-ry: 15619 17188 39180 53648
52286 71224 72042 73876 76281 77462 79356 79601
110284 869491 89921 90096 117176 125088 130381
143732 145723 147646 151426 152786 154154 159404

Wygrane po 250 zł

30 193 361 81 545 638 117 39 45 800 67
7 1126 227 401 60 559 603 799 342 19
130 53 244 413 736 38 870 97 3006 11
101 18 104 92 261 352 89 554 85 644 838
108 104 92 243 319 78 610 162 999 3069
29 347 11 522 85 153 68 906 30 6096 174
1330 72 234 303 6 20 934 78 620 105 13
16 8049 342 427 65 609 75 493 967 8100
30 41 418 24 50 64 67 74 556 623 107 550
348

10047 75 446 560 666 79 138 874 11304
7 433 77 526 672 135 959 84 12049 67
75 120 91 482 312 34 427 691 906 11 77
13170 243 390 98 628 816 909 14178 439
15 374 513 12 21 22 45 818 47 15312 260
327 895 96 16191 200 385 774 453 12 921
55 17005 210 300 472 627 924 45 18055 12
504 692 434 823 933 95 19001 48 115 56
376 428 69 110 74 75 96 532 840 121 76
20056 63 89 137 249 67 497 166 933
21027 81 100 28 48 252 16 374 433 11 557
76 619 25 74 86 839 45 307 43 22001 19 35
106 16 44 70 208 404 39 537 603 366 79
32 23085 97 119 400 1 71 88 92 591 93
323 24064 349 75 459 363 16 143 15 20222
59 73 105 9 1213 24 385 420 98 515 640
70 880 89 851 65 966 26173 17 246 130
474 8 691 329 98 27015 19 169 225 317 46
376 81 856 58 28065 163 403 632 660 124
28 824 64 528 29038 422 83 500 897
30098 131 36 257 445 611 730 41 889
30 31100 887 303 462 639 125 32243 86
42 253 536 835 910 26 85 33014 44 113 18
76 306 68 608 16 156 75 347 34239 324 414
126 52 98 619 93 897 952 31528 56 460 581
2 61 719 911 16 36075 85 113 64 408 15
6 64 618 55 909 37055 101 333 67 508 613
130 96 985
18044 125 338 401 534 64 688 733 80 873 39376
39 413 88 500 497 94
40002 80 20 43 112 69 332 439 528 97 860
775 910 41050 90 152 272 376 458 84 525 79
42181 96 294 393 425 39 74 988 43027 150
350 470 79 91 614 54 89 794 997 44020 204 61
357 606 18 49 85 610 39 748 85 870 94 938 69
45198 228 71 392 98 428 508 24 885 102 825
311 46007 53 130 188 488 520 817 23 47010 148
32 89 517 832 780 48087 170 277 445 579 818
11 786 48314 41 405 47 52 38 97 542 93 874
723 24 63 928 81
50 167 810 28 51151 375 488 98 358 890 919
32011 124 237 338 49 449 510 87 636 72 78
779 912 92 53021 104 80 81 280 348 505 95
111 87 943 48 54084 131 518 63 823 34 41 92
772 875 931 34 55000 85 207 57 304 601 510 75
329 54053 88 378 446 65 80 89 888 752 90 822
57131 85 285 425 528 35 55 703 921 22 58142
203 620 781 500 22 34 55 58015 80 176 214 88
323 98 475 99 585 618 34 95 737 38 810 32 956
40066 83 137 45 226 375 497 553 546 743 84 31
875 957 83 61238 78 332 561 708 37 52383 503
504 63287 411 550 65 91 634 71 54084 86 99 332
35 505 644 65010 60 96 107 200 59 417 515 39
48 600 30 712 97 824 27 30 951 86013 146 96
36483 85 565 615 48 886 87048 177 220 95 421
86 427 89 92 506 20 80 722 25 893 982 880884
172 224 43 325 425 584 601 33 818 68 71 89
867 79 95 89035 179 387 409 38 51 847
70022 29 42 85 208 54 73 390 447 501 12
31 94 71018 217 23 544 819 831 55 902 48 12047
221 41 324 416 888 937 73051 59 309 419 78
569 882 47 719 97 905 22 74010 16 132 218 44
414 14 82 483 93 730 818 12 91 890 75022
134 44 348 448 91 508 629 751 848
76123 294 503 22 586 123 956 88 170 5
87 91 456 513 647 700 16 977 78287 405 92

IV ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Stala dzienna wygrana zł. 5.000 padła na nr. 95216

Zł. 50.000 na nr. 79896
Zł. 25.000 na nr. 77616
Zł. 10.000 na nr. 130602
Zł. 5.000 na n-ry: 93074 93700 101147 12824;
Zł. 2.000 na n-ry: 0931 10991 2616 3618;
30978 82536 82972 98798 113428 115173 129431
132029 133843 141871 153856
Zł. 1.000 na n-ry: 15619 17188 39180 53648
52286 71224 72042 73876 76281 77462 79356 79601
110284 869491 89921 90096 117176 125088 130381
143732 145723 147646 151426 152786 154154 159404

Wygrane po 250 zł

30 193 361 81 545 638 117 39 45 800 67
7 1126 227 401 60 559 603 799 342 19
130 53 244 413 736 38 870 97 3006 11
101 18 104 92 261 352 89 554 85 644 838
108 104 92 243 319 78 610 162 999 3069
29 347 11 522 85 153 68 906 30 6096 174
1330 72 234 303 6 20 934 78 620 105 13
16 8049 342 427 65 609 75 493 967 8100
30 41 418 24 50 64 67 74 556 623 107 550
348

10047 75 446 560 666 79 138 874 11304
7 433 77 526 672 135 959 84 12049 67
75 120 91 482 312 34 427 691 906 11 77
13170 243 390 98 628 816 909 14178 439
15 374 513 12 21 22 45 818 47 15312 260
327 895 96 16191 200 385 774 453 12 921
55 17005 210 300 472 627 924 45 18055 12
504 692 434 823 933 95 19001 48 115 56
376 428 69 110 74 75 96 532 840 121 76
20056 63 89 137 249 67 497 166 933
21027 81 100 28 48 252 16 374 433 11 557
76 619 25 74 86 839 45 307 43 22001 19 35
106 16 44 70 208 404 39 537 603 366 79
32 23085 97 119 400 1 71 88 92 591 93
323 24064 349 75 459 363 16 143 15 20222
59 73 105 9 1213 24 385 420 98 515 640
70 880 89 851 65 966 26173 17 246 130
474 8 691 329 98 27015 19 169 225 317 46
376 81 856 58 28065 163 403 632 660 124
28 824 64 528 29038 422 83 500 897
30098 131 36 257 445 611 730 41 889
30 31100 887 303 462 639 125 32243 86
42 253 536 835 910 26 85 33014 44 113 18
76 306 68 608 16 156 75 347 34239 324 414
126 52 98 619 93 897 952 31528 56 460 581
2 61 719 911 16 36075 85 113 64 408 15
6 64 618 55 909 37055 101 333 67 508 613
130 96 985
18044 125 338 401 534 64 688 733 80 873 39376
39 413 88 500 497 94
40002 80 20 43 112 69 332 439 528 97 860
775 910 41050 90 152 272 376 458 84 525 79
42181 96 294 393 425 39 74 988 43027 150
350 470 79 91 614 54 89 794 997 44020 204 61
357 606 18 49 85 610 39 748 85 870 94 938 69
45198 228 71 392 98 428 508 24 885 102 825
311 46007 53 130 188 488 520 817 23 47010 148
32 89 517 832 780 48087 170 277 445 579 818
11 786 48314 41 405 47 52 38 97 542 93 874
723 24 63 928 81
50 167 810 28 51151 375 488 98 358 890 919
32011 124 237 338 49 449 510 87 636 72 78
779 912 92 53021 104 80 81 280 348 505 95
111 87 943 48 54084 131 518 63 823 34 41 92
772 875 931 34 55000 85 207 57 304 601 510 75
329 54053 88 378 446 65 80 89 888 752 90 822
57131 85 285 425 528 35 55 703 921 22 58142
203 620 781 500 22 34 55 58015 80 176 214 88
323 98 475 99 585 618 34 95 737 38 810 32 956
40066 83 137 45 226 375 497 553 546 743 84 31
875 957 83 61238 78 332 561 708 37 52383 503
504 63287 411 550 65 91 634 71 54084 86 99 332
35 505 644 65010 60 96 107 200 59 417 515 39
48 600 30 712 97 824 27 30 951 86013 146 96
36483 85 565 615 48 886 87048 177 220 95 421
86 427 89 92 506 20 80 722 25 893 982 880884
172 224 43 325 425 584 601 33 818 68 71 89
867 79 95 89035 179 387 409 38 51 847
70022 29 42 85 208 54 73 390 447 501 12
31 94 71018 217 23 544 819 831 55 902 48 12047
221 41 324 416 888 937 73051 59 309 419 78
569 882 47 719 97 905 22 74010 16 132 218 44
414 14 82 483 93 730 818 12 91 890 75022
134 44 348 448 91 508 629 751 848
76123 294 503 22 586 123 956 88 170 5
87 91 456 513 647 700 16 977 78287 405 92

V ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Stala dzienna wygrana zł. 5.000 padła na nr. 95216

Zł. 50.000 na nr. 79896
Zł. 25.000 na nr. 77616
Zł. 10.000 na nr. 130602
Zł. 5.000 na n-ry: 93074 93700 101147 12824;
Zł. 2.000 na n-ry: 0931 10991 2616 3618;
30978 82536 82972 98798 113428 115173 129431
132029 133843 141871 153856
Zł. 1.000 na n-ry: 15619 17188 39180 53648
52286 71224 72042 73876 76281 77462 79356 79601
110284 869491 89921 90096 117176 125088 130381
143732 145723 147646 151426 152786 154154 159404

Wygrane po 250 zł

30 193 361 81 545 638 117 39 45 800 67
7 1126 227 401 60 559 603 799 342 19
130 53 244 413 736 38 870 97 3006 11
101 18 104 92 261 352 89 554 85 644 838
108 104 92 243 319 78 610 162 999 3069
29 347 11 522 85 153 68 906 30 6096 174
1330 72 234 303 6 20 934 78 620 105 13
16 8049 342 427 65 609 75 493 967 8100
30 41 418 24 50 64 67 74 556 623 107 550
348

10047 75 446 560 666 79 138 874 11304
7 433 77 526 672 135 959 84 12049 67
75 120 91 482 312 34 427 691 906 1

Napoleon Sadek wraca do zdrowia

W związku z licznymi listami, jakie wpłynęły do naszej Redakcji, podajemy, że znakomity i popularny felietonista, Napoleon Sadek od kilku dni jest chory i z tego względu Czytelnicy byli pozbawieni codziennej dawki humoru.

Jak się dowiadujemy, stan zdrowia Napoleona Sadeka uległ znacznej poprawie i najpewniej jeszcze w bieżącym tygodniu autor świetnych felietonów dostarczy swój ładunek humoru dla Czytelników.

Tą drogą Napoleon Sadek przesyła wyrazy serdecznego podziękowania tym Czytelnikom, którzy w wzruszający sposób interesowali się jego zdrowiem.

Kalendarz dnia

12 MAJA

CZWARTEK

Pankracego, Filipa i Ner.
Słowiański: Wszemira.
Słońca wsch. 3.47, zach. 19.18.
Księżycy wsch. 17.31, zach. 2.40.

KRONIKA HISTORYCZNA:

- 1364 Kazimierz W. zakłada Akademię Krak.
- 1813 Książę Józef wyrusza pod Lipsk. — Skrzynecki przechodzi Bug i Narew.
- 1935 Zgon Marszałka Józefa Piłsudskiego.
- 1937 Koronacja króla ang. Jerzego VI.

PRZYSŁOWIA LUDOWE:

W dniach 12, 13 i 14 maja przypada t. zw. „mroźni święci”. Pankracy, Serwacy i Bonifacy, którzy wróżą mróz, czasami śnieg, a w każdym razie pewne oziębienie. Jest też przy słowie: „Pankracy, Serwacy i Bonifacy Złi na ogrody chłopców”.

OMADKI DO UST SZACHA

gwarantują piękny i ponętny uśmiech.

Wyrabiane w naturalnych odcieniach.

U. SZACHA
Warszawa

Na małej wokandzie...

Gdynia a Warszawa czyli: „Wojenne Instynkty“

(A. E.) Mieszkańcy Warszawy, panowie Konoś i Łukasz Mikićko zwiedzili Gdynię. Spędzili tam czas bardzo dobrze i wrócili zachwyceni do stolicy.

— Gdyniaki to ludzie! — mówił w zacisznej knajpce pan Łukasz do pana Teofila. — Nie takie jak nasze frajery.

— A pewnie! — przytaktwał pan Teofil. — Warszawiaki to ostatnie wyskrobki.

— No bo powiedz Teoś: co za jedni u nasz w stołecznym mieście mieszkają? Młynarze, co jęzoramii tylko miela... Mydlarze, co bliźnim oczy mydla.

— Inżynierowie — dodał pan Teofil — co ulice nogamy mierzą...

— Muzykanci, na nerwach grający, albo na gramofonie...

— Rybacy, ryby w mętnej wodzie łowiący...

— No i gazownicy, którzy po knajpach gazują.

— Tak... — westchnął pan Łukasz. — Warszawa nie to co Gdynia. W Gdyni konnej sady nie znajdziesz ani na lekarstwo, a u nasz? Co krok, to

bulka!

— Albo flądry. W Gdyni są, ale wędzone. A w Warszawie to się żywe po ulicach kręca.

— No i można w takim mieście żyć?

— Żadnym sposobem nie można.

**

Pogawędka, urozmaicana mnogimi kieliszkami czystej, ciągnęła się jeszcze przez czas dłuższy. Po czym przyjaciele opuścili chwiejnym krokiem restaurację i, powodowani niechęcią do syreniego grodu, wybili szybę w napotkanym przystanku tramwajowym.

Przed sądem obaj panowie tłumaczyli się, że to miłość do polskiego portu i floty wojennej wzbudziła w nich takie jurne instynkty. Sąd jednak nie uznał powyższych wyjaśnień za wystarczające i skazał oskarżonych na tydzień aresztu z zawieszaniem.

DINOL PŁYN — PRZY POCENIU PACH od POTU PROSZEK PRZY POCENIU NOG

Kantony w Czechosłowacji na wzór Szwajcarii

Niemcy sudeccy dążą do nowego Anschlussu

Powszechne zainteresowanie skupia się dokoła Czechosłowacji. Sytuacja w tym państwie jest bardzo poważna. Między żądaniami niemieckimi, a propozycjami czeskimi jest olbrzymia przepaść.

Mocarstwa zachodnie, Anglia szczególnie, chętnie widziałaby jak najdalej idące ustępstwa Pragi wobec mniejszości niemieckiej, by w ten sposób uniknąć powikłań w sytuacji europejskiej. Rząd praski podnosi, że przyjęcie żądań niemieckich równa się rozbiorowi państwa.

W kołach politycznych rozeszły się pogłoski, że Czechosłowacji doradzają przekształcenie się na państwo związkowe i utworzenie kantonów na wzór Szwajcarii, a mianowicie kantonu czeskiego, słowackiego, niemieckiego i polskiego. Czesi utrzymują, że i taka forma jest nie do przyjęcia. Byłaby ona zresztą, jak mówią, tylko wstępem do faktycznego rozbioru, który by nastąpił w jakiś czas później.

W Pradze wskazują dalej, że danie autonomii Niemcom oznaczałoby pozbawienie się samodzielności i wydanie na łup Niemcom. Mniejszość niemiecka nie kryje bowiem, że pragnie połączenia się z Rzeszą. Mamy więc do czynienia nie z ruchem politycznym, zmierzającym do zdobycia wpływów i znaczenia wewnątrz państwa, ale idącym do rozsadzenia tego państwa.

W Sudetach znajdują się czeskie fortyfikacje, donosi prasa czeska, i w wypadku przyznania Niemcom autonomii, państwo czechosłowackie wydałoby się na łup niemiecki, nie posiadłoby bowiem żadnych zabezpieczeń na granicy.

Rząd praski obraduje nad wy-

tworzoną sytuacją, wezwawszy do pomocy swoich posłów pełnomocnych w Paryżu i Berlinie. Byli oni przyjęci przez prez. Benesa, którego poinformowali o nastrojach rządów tych państw.

Rząd czechosłowacki przygotowuje się do ogłoszenia statutu mniejszościowego, który uka-

że się w ciągu najbliższych dni. W statucie tym mieścić się będą ostateczne ustępstwa na jakie zdecydowała się Czechosłowacja.

Sytuacja jest bardzo napięta, na w szczególności w Sudetach co wyraża się w starciach między ludnością niemiecką a czeską.

Mniejszość niemiecka ogłosi-

ła onegdaj wezwanie do ludności, by rozpoczęła bojkot czechosłowackich radiostacji i słuchała tylko radia z Trzeciej Rzeszy. Jest to następstwem odmowy władz czechosłowackich oddania radiostacji w Melniku do dyspozycji partii Henleina.

Berlin zerwie z Watykanem? „Krzyż, który nie jest krzyżem Chrystusa“

LONDYN. Wczorajsze dzienniki poranne zamieściły wiadomość, jakoby rząd niemiecki nosił się z zamiarem wypowiedzenia w najbliższym czasie konkordatu ze Stolicą Apostolską.

Przyczyną tego kroku ma być przemówienie Ojca Św. o „krzyżu, który nie jest krzyżem Chrystusa“.

Przemówienie to zostało wy-

głoszone podczas audiencji, udzielonej przez Ojca Św. w Castel Gandolfo w dniu 4 b. m. nowożeńskiemu parom małżeńskim.

Ponieważ przemówienie Papieża zbiegło się z pobytom kanclerza Hitlera w Rzymie, fakt ten uważany jest za nieprzychylny ustosunkowanie się Stolicy Apostolskiej do wizyty kanclerza w stolicy Włoch.

Hr. Wielopolska skazana

Władze niemieckie odmawiają wszelkich informacji

Agencja „United Press“ w depeszy z Berlina donosi, że hr. Oktawia Wielopolska została rzeczywiście skazana na dożywotnie więzienie.

Władze niemieckie w dalszym ciągu odmawiają wszel-

kich informacji w tej sprawie, wyjaśniając, iż wyroki trybunału ludowego są publikowane, a tylko w wypadku wydania wyroku śmierci opinia publiczna informowana jest o fakcie egzekucji, nie zaś o zapadnięciu wy-

Śmiertelny strzał na scenie

Straszny wypadek w czasie przedstawienia

W Goszynie pod Tczewem w śpichlerzu Kołodziejewskiego tamtejsze koło amatorskie odegrało trzyaktówkę Selezjusza „Walka o Kresy“.

Przed zakończeniem drugiego aktu wydarzył się straszny wypadek. Robotnik M. Biernacki, jak wynikało z roli, miał być rozbrojony przez robotnika K. Leja. W czasie sceny rozbijania Leja pociągnął za cyngiel i kula ugodziła w pierś Biernackiego.

Publiczność przypuszczając, że padł strzał ze straszaku, żywo oklaskiwała tę tak naturalnie

wykonaną scenę. Zorientowano się dopiero, gdy na podłodze ukazała się olbrzymia kałuża krwi. Przedstawienie przerwano i wezwano lekarza, który po nałożeniu opatrunków, polecił przewieźć rannego do szpitala. Biernacki dogorywa.

Wstępne dochodzenia wykazały, że wypadek spowodowany został niedbalstwem. Przed rozpoczęciem przedstawienia wyciągnięto z rewolweru naboje jeden jednak przez nieuwagę pozostawiono. Ten właśnie na bój śmiertelnie ranił Biernackiego.

Podrobił dyplom inżyniera

Oszust przed Sądem w Katowicach

Przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach odbyła się rozprawa przeciwko bohaterowi głośnej na Śląsku afery oszukańczej, Czesławowi Starosolskiemu, skazanemu przez sąd pierwsz instancyjny na 5 lat więzienia i 5 lat domu poprawy.

Starosolski, jak donosiliśmy przed pewnym czasem, podrobił dokumenty stwierdzające ukończenie politechniki, dostał się na stanowisko inżyniera konstruktora huty „Zgoda“ w Bielsku i nabrał cały szereg po ważnych firm, narażając je na wielkie straty.

Starosolski ma za sobą bogatą przeszłość kryminalną. Już w gimnazjum zdradzał instynkty przestępcze i został usunięty ze wszystkich szkół w Polsce za założenie organizacji terrorystycznej „Czarna Ręka“. Po matu-

rze, którą złożył jako oksterzysta, rozpoczął karierę zbrodniczą. Dokonał mianowicie szeregu kradzieży i oszustw na terenie Krakowa, a następnie zorganizował zbrojny napad na autobus pocztowy, stojąc na czele szajki rabiusiów. Łupem bandytów padło wówczas 150.000 zł. Ujęty Starosolski został skazany na 5 więzienia. Zdołał jednak zbiec z więzienia i ukryć się na gruncie śląskim, gdzie dopuścił się szeregu nowych oszustw. Został wreszcie zdemaskowany i stanął przed sądem, który skazał go na 5 lat więzienia i 5 domu poprawy.

W wyniku wtorkowej rozprawy Sąd Apelacyjny obniżył Starosolskiemu z 5 lat na 3 lata więzienia, orzekając następnie zamknięcie oskarżonego w domu poprawy.

Na 10 lat więzienia

skazano potwornego mordercę

W Sądzie Okręgowym w Warszawie toczyła się wczoraj sprawa o zabójstwo dokonane przed kilku miesiącami na terenie Otwocka. Wychodzącego z bóżnicy Mendla Rozenszteina

zaczepił miejscowy awanturnik Osuch, pragnąc doprowadzić do zajścia.

Napadnięty wszczął alarm. Osuch zadał mu kilka ran, które spowodowały śmierć.

Wczorajsza rozprawa zakończyła się wyrokiem, skazującym Osucha na 10 lat więzienia.

U nowym opakowaniu przy obniżonej cenie!

1. Horszko i Wawrzyniec czekoladowa
2. Pilsudski i Wawrzyniec czekoladowa
3. Praga i Wawrzyniec czekoladowa
4. Legumina gryskowa
5. Bógom i Wawrzyniec czekoladowa

J. OETKER

Niezrównana książka z przepisami Dra A. Oetkera pt. „Dobra gospodyni piecze sama“ jest do nabycia we wszystkich sklepach kolonialnych i księgarniach. Cena obniżona 30 gr.

KUPON NA BEZPŁATNĄ PORADĘ PRAWNĄ

Dla uzyskania porady należy przedstawić dwa kupony.

nowietrze słońce woda i KREM

CODZIENNY CHERYS

RADIO

WARSZAWA I (RASZYN) CZWARTEK 12 MAJA

6.15 Hejnał z Wieży Katedry Wileńskiej. 6.20 Koncert orkiestry wojskowej. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Audycja żołnierska. 7.35 Pieśni ziem wileńskiej pod dyr. Eugeniusza Lutkiewicza (z Wilna). 8.00 Audycja dla szkół. 8.10—10.00 Przerwa. 10.00 Śladami Ostatniej Drogi Komendanta. 11.15 „W rocznicę“ — audycja w wykonaniu dzieci z sierocinca. 11.40 Marsz żałobny. 11.57 Sygnał czasu. 12.03 Audycja południowa: „Wśród robotników“.

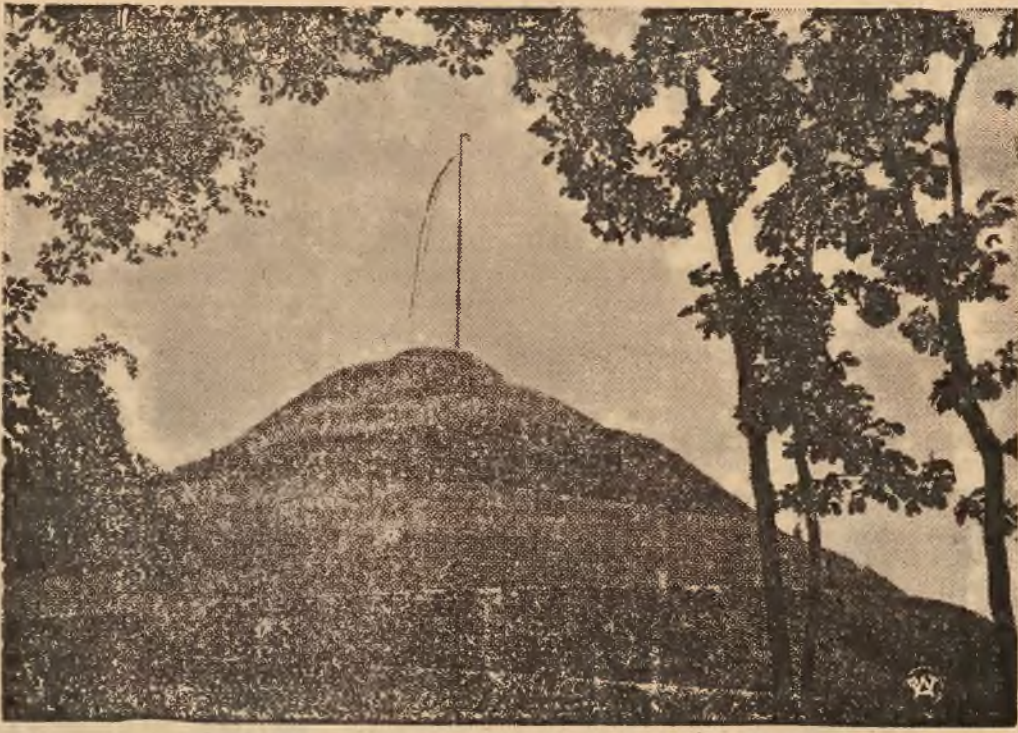
13.00—15.30 Przerwa. 15.30 „Twałe pomniki Wielkości zbiorowej“ — duńsk ze wszystkich rozgłośni L. K. 16 Polskie utwory kameralne i pieśni. 17 Z rozmów Artura Sliwińskiego z Józefem Piłsudskim. 17.20 Koncert Poznańskiego Chóru Kameralnego. 18 Pogadanka aktualna. 18.15 Koncert. 19.00 Recital śpiewaczy. 19.20: „Wolność tragiczna“. 20.00 Koncert symfoniczny. 20.40 „W godzinie śmierci“. 21.05 „Poemat żałobny“. 21.30 Dziennik wieczorny. 21.45 „Miasteczko nocy majowej“. 22.30 Muzyka (płyty). 2.50—23.00 Ostatnie wiadomości.

CHOROBY PŁUC

Gruźlica płuc jest nieubлагana i co roku, nie robiąc różnicy dla płci, wieku i stanu, kosi miliony ludzi. — Przy zwalczaniu chorób płucnych bronchitu uporczywego, męczącego kaszlu, grypy itp. stosuj pp. lekarze

BALSAM TRIKOLAN-AGE

który, ułatwiając wydzielenie się płwociny, wzmacnia organizm i samopoczucie chorego oraz powiększa wagę ciała i usuwa kaszel.

Kopiec ku czci Marszałka Józefa Piłsudskiego na Sowińcu pod Krakowem, usypany rękoma całego Narodu.

Rzut oka na wieżę Srebrnych Dzwonów na Wawliu w Krakowie, w której wnętrzu w specjalnej krypcie spoczęły na wieczne czasy śmiertelne szczątki Marszałka Józefa Piłsudskiego. (Zdjęcie nasze dokonane zostało w ostatnich dniach).

Dzień żałoby w Warszawie

Stołeczny komitet obywatelski żałobnych uroczystości 3-ej rocznicy śmierci Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego ustalił następujący program obchodu żałobnego w dn. 12 maja b. r.:

Godz. 8 — 10 nabożeństwa żałobne w kościołach i świątyniach wszystkich wyznań.

Godz. 10 uroczyste nabożeństwo żałobne w katedrze św. Jana.

Godz. 10 — 12 hołd stolicy składają w Belwederze delegacje organizacji.

Godz. 17 — 20 żałobny capstrzyk oddziałów wojska po ulicach miasta.

Godz. 20,30 przybycie czoła pochodu organizacji kombatanckich pod Belweder.

20,44 początek uroczystości lokalnych w dzielnicach miasta, zapalenie stosów.

Godz. 20,44 — 20,45 strzał armatni, werble nadane przez radio względnie orkiestry, syreny fabryczne.

Godz. 20,45 — 20,48 chwila ciszy (w tym czasie ukaza się nad Belwederem promienie reflektorów).

Godz. 20,48 Belweder — oddanie 21 strzałów armatnich, odczytanie rozkazu Marszałka Piłsudskiego.

Godz. 20,48 odczytanie przy ogniskach w dzielnicach miasta wyjątków z pism Józefa Piłsudskiego.

Godz. 22,48 — 20,50 dzwony kościelne.

Godz. 20,50 przemarsz związków sfederowanych, Unii Polskich Związków Obrońców Ojczyzny i Związku Strzeleckiego przed Belwederem.

Jutro dalszy ciąg powieści p. t.

„Dziewczyna do wszystkiego”

Marszałek kona...

Szeleszczą drzewa, szeleszczą bory
I Belwederskie brzozy szeleszczą.
Marszałek chory! Marszałek chory!
Szepczą ludowi wróżbę złowieszczą.

Pod Belwederem tłum niespokojny
Patrzy na okna żałobne gmachu,
Wspomina dzieje „światowej wojny
Pełno w nim trwogi, lęku i strachu.

Pełno w nim bólu, pełno goryczy,
Posępne na twarzach miny,
W grobowej ciszy szepce coś, liczy...
Marszałka życia godziny.

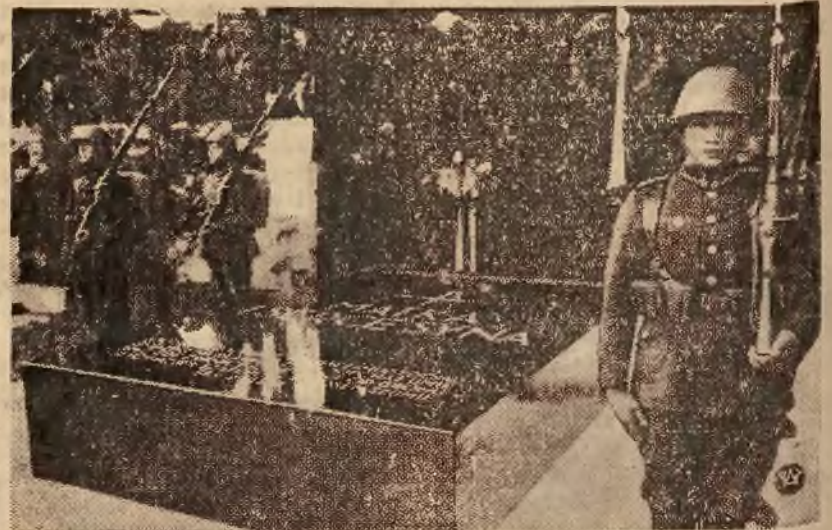
W tym tłum się zachwiał, lica żałobne przybrały
(okowy,

Ginie Ojczyzny, Polski Korona.
W cichy, posępny, kirem spowiły wieczór majowy
Nieskazitelny Marszałek kona.

Kona i szepce: „Droży rodacy,
Wiem jak Mię wielce cenicie,
Jeśli przewodzi wam „wyścig pracy”,
Śmiało spojrzycie w swe życie!”

To wyrzekł usy, zamknął powieki
I odszedł od nas hen! w świat daleki,
I odszedł od nas wśród serc rozpaczy
Które ślubują Mu „wyścig pracy”.

Stefan Kołakowski
ucz. gimn. Z. N. „Oświata”
w Warszawie

Płyta Mauzoleum Marszałka Józefa Piłsudskiego na cmentarzu Rossa w Wilnie, gdzie spoczywa Serce Wielkiego Marszałka, które tak bardzo ukochało Polskę.

LECH MUSZYŃSKI

COPYRIGHT BY BULL

DEMON TORU

PAMIĘTNIK KONIA WYŚCIGOWEGO

5

Mężczyzna, zwany Jackiem, zaśmiał się:

— Dobrze, ale które konie pa ni zabierze?

— Przede wszystkim Gladiatora i tego karego dwulatka, Demona...

Mężczyzna zaczął się śmiać, jak szalony. A ja pomyślałem sobie, że nie ma się bałwan czego śmiać... Niech sobie mam krzywe nogi — przyjdzie czas to pokaże im, co potrafię.

Rozdział V

Sezon wyścigowy w Fairlown zaczyna się w początkach marca i trwa aż do ostatnich dni kwietnia. Wiele hodowców z Kentucky przygotowuje specjalnie swe konie do cennych gonitw dla dwulatków. Często więc już w Fairlown przepowiadanie można wynik tegorocznego Derby w Kentucky, bowiem wiadomo, że jechać się najlepsze konie U. S. A.

Matka moja cieszyła się bardzo, gdy powiedziałem jej, że panna Jadzia chce mnie zabrać do Fairlown. „Gladiator” natomiast wcale nie był z tego za-

dowolony:

— Biorą cię tylko dlatego, że jesteś jej ulubieńcem. Przecież tylko we mnie pokładają wszystkie nadzieje. Sam słyszałem, jak mówili...

Nasza stajnia wyścigowa była nader mała i nie mogła wytrzymać porównania z licznymi stawkami koni milionerów amerykańskich. Jedynymi dwulatkami byłem ja i Gladiator. Prócz tego mieliśmy trzylatkę Miss Non Stop, która biegła bardzo dobrze, ale łatwo się denerwowała, dalej sześciolatkę klacz Bye-Bye, która od dwóch lat nie startowała, siedmioletniego ogiera Sandfly i wałacha Trocadero. Sandfly cierpiał swe go czasu na zapalenie ścięgna. To jest coś w rodzaju pęknięcia kości u ludzi. Choroba mało bolesna, ale dokuczliwa, zwłaszcza przy złej pogodzie. To też Sandfly był zawsze zgryźliwy i niezadowolony.

Trocadero natomiast, sześciolatkę wałacha, był chyba najlepszym koniem, jakiego znałem. Na torze zawsze płał różne figle. Ale gdy się raz wy-

buzował, szedł w wyścigu jak wicher. Trocadero, jak wiele innych koni, został swego czasu jako dwulatek poważnie sforsowany. Miał trzy nogi „palone”. Wyścigowce i w ogóle konie pełnej krwi mają bardzo cienkie nogi — same kości i mięśnie. Gdy za młodu sforsują sobie nogi zbyt częstymi i ciężkimi biegami, naczynia krwionośne wewnątrz nogi ulegają zapaleniu i nabrzmiewają. Leczą się to „paleniem”. Do chorej nogi w kilkanaście miejsc ludzie wpychają rozpaloną igłę. Naczynia krwionośne od tego kurczą się na stałe, i opuchlizna znika. Około 50 procent koni wyścigowych starszych roczników, jest „palonych”. Stary Sam twierdził, że takie rzeczy bywają tylko od sforsowania, zwłaszcza w młodym wieku. Trocadero opowiadał nam, że to nawet nie bardzo boli.

— Ty jesteś szczęśliwy przy najmniej, — powiedział do mnie. Takim nogom, jak twoje, nic chyba nie zaszkodzi. Nawet po „paleniu” nie wykrzywią się jeszcze bardziej.

Zartował tak wprawdzie, bo nie był ani trochę złośliwy. Był to po prostu wesoły koń z dużym poczuciem humoru. Wiedziałem kiedyś, jak na torze przetrzymał start o dobre 5 minut, ot tak, dla kawału, jak mówił sam. A po tym, ruszył jak strzała i pędził w wariackim

tempie.

Pewnego dnia wyjechaliśmy wreszcie do Fairlown. Pojechaliśmy z nami trzech chłopców i Jimmie MacNeil. Panna Jadzia powiedziała, że postanowiła dać mu życiową szansę we własnej stajni, kiedyś przecież Jimmy był wspaniałym dżokejem. Stary Sam został naszym trenerem. Mężczyzna, zwany Jackiem, chciał wprawdzie namówić pannę Jadzię, by zaangażowała jednego z jego przyjaciół, ale ona stanowczo odmówiła, twierząc, że woli Sama.

Droga nie była długa, ale za to niezwykle męcząca. Wyczerpało nas bardzo owo ciągłe stanie na nogach. „Miss Non Stop” zaczęła po prostu szaleć. Wierzyła tak, że musieliśmy się posunąć i pozwolić jej położyć. Była to klacz kapryśna i uparta, a takie konie bardzo rzadko wykazują walory na torze.

Przybyliśmy w końcu jednak jakoś do Fairlown i po raz pierwszy w życiu zobaczyłem prawdziwy tor wyścigowy. Nie mogłem po prostu doczekać się tej chwili, kiedy poczuję pod nogami ów osławiony tor. W dwa dni po naszym przyjeździe zapoznałem się z nim podczas rannego galopu. Tor ten był tu nieco inny, niż w Wielkich Łąkach. Gleba znacznie twardsza, a przede wszystkim dziwiło mnie to, że dokoła stało pełno

obcych ludzi: niektórzy z nich trzymali w rękach zegarki. Powiedziano mi potem, że to są ludzie z gazet, którzy łapią nasze czasy i według nich radzą innym kogo należy grać.

Jimmie nie pozwalał mi się zbyt długo męczyć. Czulem, że nie chce, bym biegł pełnym „gazem”. Taka jazda to był dla mnie spacer. Chodziło przecież tylko o zapoznanie się z torrem.

Potem ćwiczyliśmy starty. Nie podobało mi się to bardzo, ale panna Jadzia patrzyła cały czas na mnie, stałem więc jak najspokojniej i czekałem, dopóki nie kazano nam podchodzić do startmaszyny.

— Demon dobrze będzie ruszał ze startu powiedział potem Jimmy, gdy wróciliśmy do stajni. — Chciałbym, by Gladiator był równie przytomny, jak on.

Pochwała ta sprawiła mi wielką przyjemność, i nie nie robiłem sobie z tego, że Gladiator parsknął pogardliwie i mówił:

— Nic dziwnego, że dobrze ruszasz ze startu. Przecież na tych twoich nogach i tak jesteś cały pochylony do przodu.

Pewnego popołudnia Stary Sam zaprowadził mnie na paddock i widziałem tam, jak prowadzono inne konie do wyścigów. Zauważyłem, że wszystkie one miały numery przy siodle.

(Dalszy ciąg jutro).

Tam gdzie żył Wielki Marszałek

Żałobna wizyta w Belwederze, zamienionym na Muzeum

Dzień dzisiejszy, będący bolesną dla każdego Polaka rocznicą zgonu Wielkiego Wskresiciela Ojczyzny, owiany jest głębokim smutkiem i zadumą. Wracając myślą w nie tak dawne jeszcze czasy, gdy Wódz Narodu czuwał nieustraszenie nad losami kraju, kojarzymy te wspomnienia z Pałacem Belwederem, będącym siedzibą zgasłego Marszałka.

Belweder! Otoczony legendą bohaterskiego porywu wolności pamiętnej Nocy Listopadowej 1830 roku, Belweder! Czyż mogła znaleźć się w stolicy bardziej godna dla Niego siedziba?

Nic też dziwnego, iż po powrocie Swym z kazamat Magdeburga Naczelnik Państwa obrał go sobie za siedzibę.

Myślano początkowo o Zamku. Odrzucił tę propozycję bez wahania.

Wyszedłszy z murów niemieckiej twierdzy, Piłsudski chciał po powrocie odetchnąć pełną piersią i mieć zapewniony spokój podczas odpowiedzialnej pracy kierownika Państwa.

Położony z dala od gwaru wielkomiejskiego, otoczony drzewami prastarych Łazienek pałac, zapewnić mógł Mu tak konieczny spokój.

Jak wyglądał Belweder w pierwszym okresie pobytu w nim Marszałka?

Przyznać trzeba, iż bardzo u-

Fragment ulubionego pokoju Marszałka wraz z łóżkiem, na którym sypiał on od pierwszej chwili swego pobytu w Belwederze.

tego. Wszystkie cenniejsze urządzenia padły łupem rosyjskich i niemieckich zaborców. W dniu 29 listopada, gdy Marszałek przybył po raz pierwszy do swej nowej siedziby, znajdowało się w niej tylko to, co z rozkazu adiutantury przywieziono z poprzedniego mieszkania Piłsudskiego, mieszczącego się przy ul. Mokotowskiej 50.

W pierwszym okresie Naczelnik zajmował jeden tylko pokój, położony na piętrze pałacu. Służył Mu on za sypialnię i gabinet pracy, w którym spędzał większą część dnia i nocy, załatwiając związane z rządami Państwem sprawy. W murach tego skromnego pokoju poczęły się historyczne dla dziejów Wolnej Polski poczynania.

W pamiętne noce sierpniowe 1920 roku, noc, rozświetlone luną palących się wsi i osad, grabionych przez upojone zwycięstwami czerwone herdy, w nim właśnie zrodził się genialny plan wielkiej ofensywy, rozegranej nad Wieprzem.

W tych ścianach odbył z Marszałkiem swą ostatnią w życiu konferencję pierwszy Prezydent Rzeczypospolitej Gabriel Narutowicz.

Ujawszy z powrotem w swe ręce władzę, Piłsudski powró-

cił do Belwederu. Aż do zgonu Marszałek spędził w Swym ulubionym pokoju najwięcej czasu. Prawie wszystkie decyzje znów tu rowstawać zaczęły.

Na małym stolczku równo układały się szeregami karty, stawianego ręką Wodza ulubionego pasjansa, na nim również stała popielniczka, w której pię-

Przy biurku tym Marszałek spędzał długie godziny w pracy nad rozwiązaniem doniosłych spraw państwowych. Na zdjęciu widoczny odlew ręki Wodza.

trzył się zawsze stos wypalonych przez Niego jeden po drugim papierosów.

Złożony ciężką chorobą, z której nie było Mu przeznaczone się dźwignąć, z tego właśnie pokoju przeniesiony został do wielkiego salonu, gdzie śmierć wzięła Go w swe posiadanie.

Po śmierci Piłsudskiego Belweder przeznaczono na Muzeum, w którym złożone zostały wszystkie, pozostałe po Nim, bezcenne pamiątki.

Z dość sporego hollu wchodzimy do pierwszego pokoju. Na ścianach i gablotkach broń powstańcza z 1863 roku. Wielki, stojący zegar kurantowy wygrywa za pociągnięciem sznurka nieśmiertelnego Mazurka Dąbrowskiego.

Jak się okazuje, Wieszczy Narodu ten właśnie zegar opisał w pierwszej księdze „Pana Tadeusza”.

Nad drzwiami wejściowymi słowa Wodza:

— Byłem wychowany wśród wspomnień 1863 roku.

Dalsze sale poświęcone są pamiątkom rodzinnym Piłsudskiego i Jego pracy konspiracyjnej w szeregach P. P. S. Pożółkle pergaminy z wojskowymi pieczęciami świadczą dobitnie, że przodkowie Marszałka niejedno niegdyś wysokie stanowisko wśród braci szlachty piastowali.

Zrodzony z matki Billewiczówny, nie mógł się od nich młody Józef różnić. Od najmłodszych lat nie opuszcza Go myśl o starciu w proch pęt niewoli. W miarę dojrzenia — dojrzewa i hartuje się w Nim gorące pragnienie walki z najeźdźcą. Poświęca tej świetlistej Idei wszystko, nie wyłączając Siebie.

Mała, ręczna prasa drukarska przenosi myśl patrzących w owe pamiętne czasy pierwszych, bitych w Łodzi numerów „Robotnika”.

Idziemy dalej. Cały szereg następnych sal — to jeden wielki dokument miłości społeczeństwa dla swego Oswobodziciela. Poustawiane pod ścianami, rozwieszane na nich, w gablotkach i szafach — dary. Poczynając od najkosztowniejszych, pochodzących niejednokrotnie z naidalszych zakątków świata,

nie brak tu również i takich, które może nie tak kosztowne, a jednak sercu Wodza najmiłsze były. To dowody uczuć ludzi prostych, wieśniaków, robotników, dzieci.

Pomiędzy nimi pamiątki z walk. Szkice, fotografie, obrazy, dokumenty.

Snuje się, powstająca z prze-

na Kresach Wschodnich z 1916 roku. Pod nimi buława i szable, ofiarowane ukochanemu „Dziadkowi” przez podkomendnych, popiersie Marszałka i rzeźby. Dalej plastyczny plan Magdeburga.

Wchodzimy do hollu. Dwie postacie zakutych w stal zbrojczy rycerzy strzegą wejścia na pierwsze piętro, do prywatnych apartamentów Wodza. (Część z nich mieściła się również i na parterze).

Tu w dniu 29 Listopada każdego roku zaciągają historyczną wartę Podchorążowie.

W związku z tym łączy się piękna legenda, o której Marszałek wspomina w wydanej przez Szkołę Podchorążych Piechoty Jednodniówce z dn. 21.XI 24 r.

— Mówiono mi, że pewnej nocy któremuś z Podchorążych ukazał się ks. Konstanty, że oglądał jakoby wartę. Śmiałem się z tego, twierdząc, że zdziwiony chciał zapytać, co zaszła nasi Podchorążowie?..

Wchodzimy po schodach na górę. Pierwszy pokój poświęcony jest odznaczeniom zmarłego Wodza. W długich gablotach, umieszczone na różnobarwnych wstęgach, ordery. Hołd geniuszowi Wielkiego Człowieka, symbolicznie oddany przez najdalsze nawet państwa świata.

Porozwieszane w oświetlonych szafach — zbiory Marszałka. Siwa, bez żadnych odznak, kurtka strzelecka, płaszcz i mundury z lat ostatnich ze skrzyżowanymi buławami na ramiennikach. Obok, kąpiący złotem, mundur szefa 16-go pułku piechoty rumuńskiej.

W innych szafach cywilne ubrania Marszałka. Pomiędzy nimi czarny garnitur, w którym wyjechał On do Genewy, aby załatwić radykalnie w Lidze Narodów coraz bardziej zuchwałe wystąpienia Waldemara-

sa. Wąskim korytarzem, z którego prowadzi na parter tajemne przejście, upamiętnione ucieczką ks. Konstantego w dniu 29

Zdjęcie nasze przedstawia salę konferencyjną w Belwederze, w której Marszałek przyjmował przedstawicieli dyplomatycznych zaprzyjaźnionych państw

XI.1830 roku, przechodzimy do ulubionego pokoju Marszałka. Urządzenie zachowane jest wierne. Skromne łóżko, umywalnia, biurko, przy którym Wódz pracował. Na ścianach parę obrazów.

Dalsze sale związane są bezpośrednio z historią. Jedną z nich, mieszcząca biurko, na którym leży brązowy odlew ręki Marszałka, zawieszona jest barwnymi szkicami, przedstawiającymi żołnierzy z 1830-31 roku.

Stajemy przy oknie. Przez lukę w drzwiach błyszczą w dali srebrne koryta Wisły, za nim jasna plama pól, na których stoczona została słynna bitwa o Olszynkę Grochowską.

Ten sam widok z następnego pokoju. Pod oknem wielki stół, pokryty marmurami. Czerwone i niebieskie chorągiewki, wpięte w plany — to zobrazowanie groźnej sytuacji z sierpnia 1920 roku. Tu, na nich, zrodził się genialny plan Wodza, który zmienił triumf bolszewików w bezprzykładną klęskę.

W następnej sypialni stoi łóż-

Obok sali broni ustawiona jest wypchana Kasztanka, wierna towarzyska Marszałka w wszystkich walkach legionowych.

ko, na którym zmarł Marszałek, w t. zw. narożnym salonie Belwederu.

Wchodzimy do salonu. Do stojąca cisza panuje tutaj. Głośniejsze rozmowy cichną, zamiera na ustach wpółzaczęte słowo.

Tuż obok kaplica. Dwie wielkie, oświetlone urny, pokryte czarnym kirem, rzucają przytłumiony blask na pokryty setkami szarf i wieńców katafalk Wodza. Błyszczą milionem iskieł stojąca na nim kryształowa urna, w której złożone było serce Marszałka. Całość zachowana jest wiernie tak, jak było w dniu, gdy ciało Wodza tu spoczywało.

Przez dwie poczekalnie i pokój konferencyjny, gdzie zbierali się ambasadorowie i dyplomaci dochodzimy znów do hollu. Mijając go przypominamy sobie mimo woli raz jeszcze legendę o duchu ks. Konstantego, który miał się Podchorążym ukazać.

Dziś nie błądzi on już po labiryncie komnat Belwederu, w których mieszka Duch Świetlisty.

Duch Tego, który wyzwoliwszy Ojczyznę z kajdan niewoli żył w nich i pracował, aby „trud, z którego Polska powstała, by żyć” nie poszedł na marne.

Jerzy Kozwadowski.

Krwawa granica z Sowiecami

Zaostrzenie sytuacji na Dalekim Wschodzie

MOSKWA. We wczorajszych dziennikach moskiewskich ukazał się urzędowy komunikat „Tassa” w sprawie ostatecznych zajęć na granicy sowiecko-mandżurskiej.

W odróżnieniu od poprzednich sowieckich enuncjacji tego rodzaju komunikat „Tassa” utrzymany jest w niezwykle gwałtownym tonie i zawiera cały szereg oskarżeń pod adresem Japonii.

Dowództwo japońskich wojsk w Korei i Mandżukuo — twierdzi komunikat — rozpoznała wiadomości o coraz częściej powtarzających się faktach przekroczenia granicy sowiecko-mandżurskiej i sowiecko-koreańskiej przez żołnierzy sowieckich.

Twierdzenia te — zdaniem „Tassa” — nie tylko nie odpowiadają prawdzie, lecz są sprzeczne z istotnym stanem rzeczy. Granicę sowiecką coraz częściej przekraczają żołnierze japońscy, lub też mandżurscy co w konsekwencji prowadzi do zbrojnych starć i utarczek, jak to zresztą miało miejsce w dn. 11 kwietnia, kiedy kilka

samolotów japońskich przeleciało nad terytorium sowieckim. W ten sposób na granicy sowiecko-mandżurskiej wy-

tworzył się niepokojący stan ciągłych incydentów, które często mają krwawy przebieg.

Komunikat „Tassa” komen-

towany jest w kołach politycznych jako dowód nowego zaostrzenia sytuacji na Dalekim Wschodzie oraz jako potwier-

dzenie wiadomości o znacznym wzmocnieniu garnizonów sowieckich na Dalekim Wschodzie.

Z zimną krwią dobijał swe ofiary

potworny morderca uwiedzionej przez siebie dziewczyny i jej matki

W dniu wczorajszym donosił mi o potwornej zbrodni, która dokonana została na terenie miasteczka Powązki w Warszawie. Obecnie podajemy dalsze szczegóły wstrząsającej tragedii.

Zamieszkała wraz z rodzicami przy ul. Połaskiej 18, 25-letnia Janina Błaszczakówna poznała przed pewnym czasem robotnika z Dyrekcji Tramwajów i Autobusów Miejskich, 27-letniego Józefa Tomaszczuka.

Po kilku spotkaniach Tomaszczuk zakochał się w pamięci w Błaszczakównie. Tak przynajmniej twierdził. Młodzi spotykali się coraz częściej, czemu sprzyjał w wielkiej mierze fakt,

iz Tomaszczuk zamieszkał w sąsiednim domu, pod numerem 16, na tej samej ulicy.

Jak zdołaliśmy ustalić, Tomaszczuk przybył do Warszawy z Małopolski w poszukiwaniu pracy. Jest on Rusinem.

Spotkania młodych zwróciły w końcu uwagę rodziców i sąsiadów panny. Doszło do tego, iż na skutek najrozmaitszych plotek Tomaszczuk postanowił oświadczyć się o rękę Błaszczakówny.

W tym samym czasie naiwna dziewczyna wierząc obietnicom uwodziciela została jego kochanką czego domagał się już od dawna. Owocem tego stosunku było dziecko.

Początkowe przypuszczenia rodziców panny, iż wobec takiego obrotu rzeczy poślubi niezadowolone ich córkę okazały się niesłuszne. Tomaszczuk nie miał w zasadzie nic przeciwko temu, oświadczył jednak stanowczo, iż stanie przed ołtarzem jedynie tylko pod warunkiem, że rodzice panny zapiszą mu przed tym, będący ich własnością duży i ładny dom.

Ojciec Błaszczakówny, będący z zawodu piekarzem, który uczciwą i ciężką pracą dorobił się majątku nie chciał oczywiście zgodzić się na te żądania, orientując się doskonale, iż Tomaszczuk chce poślubić jego córkę tylko ze względu na jej posag. W stanowczej rozmowie z przyszłym zięciem Błaszczak odmówił oczywiście tym zachwałym żądaniom. Rozwścieczony nieoczekiwanym obrotem sprawy uwodziciel wyszedł z domu rodziców swej kochanki, odgrażając się, iż zemści się za spotkaną go odmowę.

Ponieważ od tej chwili upłyło sporo czasu, rodzice i uwiedziona Błaszczakówna przypuszczali, iż było to tylko ciche pogroźki. Tomaszczuk spotykał często na ulicy młodą kobietę, miał ją jednak szybko, udając, że jej nie widzi.

Krytycznego dnia, natknawszy się na idącą w towarzystwie matki Błaszczakówny, wykonał straszną obietnicę.

Nacowny świadek krwawej zbrodni, opowiedział nam ze szczegółami jej przebieg.

Obie kobiety po wyjściu z domu szły ulicą Powązkowską

na przystanek tramwajowy. Zanim szedł krok w krok jakiś mężczyzna. Wyglądał na silnie zdenerwowanego i stale trzymał prawą rękę w kieszeni spodni.

W pewnym momencie zwrócił się z idącymi kobietami. Za nią wiązała się rozmowa, padały co raz głośniejsze wypowiedziane słowa. Świadek twierdzi, iż trwało to wszystko bardzo krótko.

W trakcie rozmowy mężczyzna odsunął się raptownie od obu kobiet i zawoławszy:

— Za moją krzywdę! — wyszarpnął z kieszeni rewolwer.

Padły strzały. Trafione w głowę kobiety runęły na chodnik.

Starsza z nich, jak się później okazało, matka młodej Błaszczakówny, ugodzona kulą w skroń padła trupem na miejscu. Drużga, draśnięta w tył czaszki, nie straciła przytomności i rozdzierającym głosem zaczęła wzywać

o pomocy. W tym czasie zbrodniarz schował do kieszeni rewolwer i spokojnym krokiem oddalił się od leżących w kałuży krwi ofiar.

Usłyszawszy krzyk Błaszczakówny, Tomaszczuk odwrócił się i podszedł wolno do niej.

Cynizm zbrodniarza był wprost niesłychany. Nachyliwszy się nad ranną i stwierdziwszy, że żyje jeszcze, morderca wyjął z powrotem rewolwer i wprowadziwszy do lufy kulę rozpoczął strzelanie do leżących. Kule, wobec odległości za ledwie metra, wszystkie prawie były celne.

Bezpośrednio po tym zbrodniarz został ujęty przez nadbiegłego posterunkowego, który z trudem tylko wyrwał go z rąk wzburzonego tłumu, który zebrał się wokół mordercy i jego ofiar, chciał dokonać nad nim samosądu.

Osobliwy strajk zakończony

„Normandie” wyruszy do Nowego Jorku

PARYŻ. W osobliwym strajku w Hawrze, który groził unieruchomieniem największych transatlantyków francuskich, — dlatego, że załogi nie godziły się nosić przez cały rok tych samych mundurów, został we wtorek ostatecznie zlikwidowany. Jak wynika z ogłoszonego po

południu oficjalnego komunikatu, załogi powróciły wczoraj do pracy na zasadzie ugody osiągniętej za pośrednictwem ministra Marynarki Handlowej.

Statek „Normandie” odpłynie dziś do Nowego Jorku o osiem godzinie.

Drażliwa sesja Rady Ligi

Powszechne zadowolenie z układu angielsko-włoskiego

GENEWA. Odbiegając od zwyczaju odsuwania spraw drażliwych na ostatnie dni, 101-a sesja Rady Ligi Narodów rozpoczęła się wczoraj od deklaracji angielskiej i dyskusji na temat układów rzymskich.

Po otwarciu posiedzenia przewodniczący udzielił głosu lordowi Halifaxowi, który w imieniu rządu angielskiego złożył oświadczenie, wskazując na doniosłość układów włosko-angielskich.

Po deklaracjach Francji i Małej Ententy, wyrażających zadowolenie z powodu układu angielsko-włoskiego, przemówił delegat Polski, min. Komarnicki, składając następujące oświadczenie:

„Z największą uwagą wysłuchałem ważnej deklaracji, którą szanowny przedstawiciel Zjednoczonego Królestwa złożył przed Radą. Pomimo, że układ ten odnosi się do rejonu światła, z którym kraj mój nie ma bezpośrednich interesów, opinia polska powitała w pozytywnym wyniku rokowań, pomiędzy dwoma mocarstwami za

przyjaźnionymi z Polską — wybitny przyczynek dla pokoju europejskiego.”

Ostatni zabrał głos komisarz Litwinow, mówiąc, że Sowiety witają każdy układ przynoszący odprężenie. Dodał jednak, że powróci do sprawy przy innej okazji.

Następnie Rada Ligi Narodów przystąpiła do rozpatrzenia apelu rządu chińskiego.

Olbrzymi pożar w Połudze

KŁAJPEDA. Wczoraj wybuchł w kąpielisku Połaga groźny pożar, który objął szereg budynków drewnianych (około 120 will, budynek pocztowy, gimnazjum, probostwo oraz 2 szkoły powszechne).

Ogień powstał na skutek zapalenia się sadzy w kominie probostwa i na skutek bardzo silnego wiatru w błyskawiczną szybkością przenosił się z budynku na budynek. Wszelka akcja ratownicza wezwanej z Kłajpedy straży ogniowej z rozszalałym żywiołem okazała się bezskuteczna.

Straty oceniane są na powyżej 2 miliony litów (około 1.800.000 zł.).

Negus w drodze do Genewy

LONDYN. Haile Selassie opuścił wczoraj rano Londyn, udając się do Genewy.

Latwe golenie i zadobrowolenie

DAJE JEDWABISTY WKLEŚY SZLIF ZŁOTYCH NOŻYKÓW

Stop SUPER ELASTIC

Złóża węgla kamiennego odkryto w t. zw. trójkącie bezpieczeństwa

Z Jarosławia donoszą: We wsi Widaczów pow. jarosławskiego natrafiono na głębokości 10 metrów na złoża węgla kamiennego pierwszorzędnej wartości. Pokłady te mają 40 metrów grubości.

Ponadto odkryto pokłady węgla we wsi Jodłówka i Łopuszka, a ponieważ obie wymienione wsie leżą w obrębie t. zw. trójkąta bezpieczeństwa odkrycie tych pokładów węgla posiada doniosłe znaczenie.

Potworna zbrodnia na cmentarzu na tle porachunków rodzinnych

Wczoraj przed południem rozegrała się na cmentarzu Św. Krzyża w Gnieźnie krwawa scena.

Mianowicie Józef Bogoniewski napadł na swoją bratową Marię Bogoniewską i zadał jej szereg ciężkich ran dółtem. Bogoniewską przewieziono do szpi-

tala. Zbrodnia została popełniona niewątpliwie na tle porachunków rodzinnych. Zaznaczyć jednak należy, że Maria Bogoniewska była w Gnieźnie znana jako agitatorka komunistyczna i za komunizm była już karana sądownie.

Straszliwy wybuch w kopalni

77 górników zostało zabitych, a 39 rannych

LONDYN. Wczoraj rano wydarzyła się na kopalni Markham w Duckmanton, w hrabstwie Derbyshire straszna katastrofa górnicza, wskutek której jeden z szybów został zasypany. Ponad 100 górników zostało odciętych od szybu wjazdowego.

Mimo natychmiastowego zarządzenia akcji ratowniczej katastrofa pociągnęła za sobą, jak to wynika z komunikatu urzędowego, bardzo poważne ofiary. Dotychczas 77 górników zostało zabitych a 39 rannych.

Akcja ratownicza jest w to-

ku, gdyż w dalszym ciągu około 50 górników znajduje się jeszcze w zasypanym szybie.

Zabici, ranni i uratowani górnicy należeli do załogi nocnej, która we wczesnych godzinach wtorku miała być zluzowana.

Kilka chwil przed zmianą załóg wydarzył się katastrofalny wybuch, który na przestrzeni kilkudziesięciu metrów zasypał główny szyb komunikacyjny rurowiskiem i kamieniami.

Pierwszych zasypanych górników zdołano wydobyć na powierzchnię dopiero po dwóch

godzinach. W ciągu całej akcji ratowniczej zdołano utrzymać łączność telefoniczną z zasypanymi górnymi.

Jeszcze jedna ofiara Anschlussu

Dyrektor teatru odebrał sobie życie

WIEN. Wczoraj popełnił samobójstwo znany i uzdolniony dyrektor teatrów wiedeńskich, Rudolf Beer, który był profesorem seminarium Reinhardta w Wiedniu; przed tym Beer był dyrektorem „Deu-

ches Volksteater”, później w La Scala.

Przyczyną samobójstwa była utrata posady, jako dyrektora teatrów z powodu pochodzenia żydowskiego.

Tajemnica Czarnej Damy

SENSACYJNA POWIEŚĆ
WSPÓŁCZESNA OSNUTA NA
PRAWDZIWYCH ZDARZENIACH

Dyżurny przodownik w komisariacie odbiera tajemniczy telefon: jakiś głos woła o ratunek. W centrali telefonicznej udaje mu się stwierdzić, że jest połączony z mieszkaniem państwa Poradzkich, na Marszałkowskiej numer... Uduje się tam w towarzystwie trzech policjantów i po wyważeniu drzwi, spostrzega w gabinecie na fotelu trupa starszego mężczyzny.

Po przybyciu prokuratora oraz inspektora Urzędu Śledczego stwierdzono, że zmarłym jest ziemianin Stanisław Zabłuka z majątku Sosnowka.

Inspektor Puchała zawiadomił telefonicznie posterunek policji w Sosnowcu, by pani Zabłuczyna stawiała się natychmiast w Urzędzie Śledczym. Od niej dowiedział się Puchała, że Zabłuka miał podjąć większą sumę pieniędzy w banku Rolnym. Inspektor Puchała udał się więc do banku, gdzie po dokładnym śledztwie zdołał dowiedzieć się, iż Zabłuka był w banku w towarzystwie jakiejś młodej damy i podjął sumę 200.000 złotych.

Pani Poradzki otrzymała depezę wzywającą natychmiast do Warszawy, do urzędu śledczego. Kochanek jej, Marian Kaczorek, z którym zapoznała się przypadkowo, zmieszkał się po przeczytaniu depezy i poradził, by zadzwoniła do Warszawy. Pani Halina połączyła się telefonicznie ze swoim domem, ale tu usłyszała głos obcego mężczyzny.

Zamiast głosu męża, słyszy pani Halina obcy, basowy głos jakiegoś mężczyzny.

— Halo? Kto tam? Jaka Halina? Proszę? — krzyczy głos z Warszawy.

Marian przestraszył się, widząc zmieszanie Haliny. Podbiegł do niej, wsparł ją ramieniem, tak, by nie upadła i cicho szeptał:

— Uspokój się...

Długo trwało zanim pani Halina zdołała uspokoić się. Drży jak w febrze. Krople potu wystąpiły na jej czole. Ogarnął ją paniczny strach, jest teraz przekonana, iż w mieszkaniu jej w Warszawie zaszła jakaś straszna rzecz. Może wkradli się złodzieje? Cóż to może być za obcy, basowy głos? Jak widać, ów mężczyzna nie wie nawet, kim ona jest.

Ale Marian daje jej znak ręką, by opanowała się i wsuwa jej słuchawkę z powrotem do ręki. Halina panuje nad sobą wysiłkiem woli i pyta znowu:

— Kto tam?

Chwilę trwa cisza, tak jak gdyby ktoś odłożył słuchawkę.

— Halo, proszę, proszę! — krzyczy pani Halina w słuchawkę.

Nagle zajaśniał na jej twarzy promień nadziei, gdy usłyszała znajomy głos kobiety. Halina mocno przyciska słuchawkę do ucha i krzyczy:

— Jasiu! Tak, to ja! Czy pan w domu?

— Nie, pana nie ma... — Halina wyczuwa w głosie Jasi jakiegoś zmieszanie.

— A kto był przy aparacie? — pyta Halina, przeczując, że się coś wydarzyło. — Jasiu, powiedz mi natychmiast, kto jest tam w mieszkaniu prócz ciebie? Jasiu.

— To jest... To jest — odpowiada zmieszana Jasia i w końcu wykrztusiła ze siebie — Zaraz, zaraz. Ten pan chce z panią sam pomówić.

— Kto? Jaki pan? Kto tam Jasiu!

Zamiast odpowiedzi Jasi słyszy pani Poradzka jakiś obcy głos:

— Pani Poradzka? Dobry wieczór! Moje uszanowanie!

— Kto mówi? — pyta wzburzona do najwyższego stopnia Poradzka. — Kto tam? Skąd się pan wziął w moim mieszkaniu?

— Jestem urzędnikiem policji śledczej! Pilnuję mieszkania przed obcymi i niepożądanymi ludźmi. Niech się pani uspokoi! Halo! Chcę panią o coś zapytać!

— Policja w moim mieszkaniu? — spojrzała przerażona Halina na Kaczorka. — Czego może policja w moim mieszkaniu szukać?

— Pani jest wzywana natychmiast do Warszawy — odrzekł basowy głos. — Czy nie wie pani, dokąd znikł jej mąż?

— Kto? — pani Halina z trudem trzyma się na nogach.

— Pani mąż! Pan Seweryn Poradzki! Jest nam pilnie potrzebny!

— Na miłość boską! Nic nie rozumiem! Mój mąż jest przecież w Warszawie! Dwa dni temu otrzymałam od niego list!

— A czy dzisiaj lub wczoraj nie komunikował się mąż z panią?

— Mój Boże! Proszę mi powiedzieć co się stało z moim mężem?

Zamiast odpowiedzi na pytanie, słyszy znowu głos obcego mężczyzny:

— Szanowna pani, czy otrzymała pani depezę z warszawskiego urzędu śledczego?

— Tak — drża znowu jej ręce. — Przed godziną — Radzę pani bez namysłu przyjeżdżać do Warszawy. Leży to w interesie zarówno pani, jak również i jej małżonka...

— Ale mój panie co się stało? Co się stało? Niech mi pan powie!

— Dowie się pani na miejscu o wszystkim. Proszę natychmiast wracać do Warszawy.

— Proszę zawzwać do aparatu moją służącą, Jasię!

Pani Halina ścisła kurczowo w dłoni słuchawkę. Ale nikt nie odpowiada. Głos jej ochrypl z krzyku. W końcu odzywa się głos telefonistki z centrali hotelowej:

— Warszawa przerwała rozmowę. Proszę wyłączyć się...

Pani Halina opadła na wół zemdlna na krzesło. Marian obejmując ją i strofując dobrotliwie:

— Halino, sadziłem, że nie jesteś takim tchórzem... a tak prędko tracisz panowanie nad sobą!

Spogląda na niego oczyma, w których czai się strach i przerażenie. Serce miota się w niej, jak jaskółka w klatce. Stłumionym głosem szepta:

— W moim mieszkaniu policja! Szukają Seweryna! Jasi nie pozwolili dotrzeć do aparatu...

Znowu chwyciła depezę, i znowu zaczęła sylabizować każde słowo: Przybyć do Warszawy... Pilna sprawa... Urząd śledczy... Inspektor Puchała. Każde słowo przenika ją, jak zatruta strzała.

Marian usiłuje znowu zbagatelizować całą sprawę.

— Na pewno jakieś głupstwo — pieści jej dłoń.

— Być może że tak samo jak ty tu w Zakopanem zapomniał się twój małżonek w Warszawie... Może być, doszło do jakiejś awantury... Ale nie trzeba się takimi sprawami przejmować!

Słowa jego budzą ją z letargu, znów spogląda w jego oczy i pyta podejrzliwie:

— Marian, czy znasz ty mego męża?

— Przysięgam, że go nie znam. Ale jako mężczyzna, znam się na podobnych awanturach. Wierzę mi, na twoim miejscu przespaliśmy się dobrze przed jutrzejszą zabawą śnieżną...

Usiłuje uspokoić ją. Głaska jej dłoń, całuje jej palce spogląda jej w oczy. Pani Halina nie zdołała zauważyć, jak tymczasem znikł z jej palca drogocenny brylant...

A gdy Marian wstać, — żegna ją i całuje jej dłoń. życzy jej spokojnej nocy, zrywa się pani Halina z miejsca i woła:

— Nie, nie czekam jutra, już idę do Warszawy. Coś się tam musiało wydarzyć! Już jadę!

— Halina! — wiał znowu jej dłoń. — W nocy chcesz pojechać? Gdyby się tam coś złego stało, na-

pewno powiedziałby tobie...

— Właśnie dlatego, że mi nic nie chcieli powiedzieć, jadę zaraz — rozgląda się pani Halina wokół. — Już Jadę!

Widząc, że chce wejść do sąsiedniego pokoju i zbudzić dzieci zagroził jej Marian drogę.

— Halina, czyś ty oszalała, dzieci zbudzisz.

Pani Halina zaintrygowała się. Ma rację, dzieci mogą się przestraszyć, szczególnie Aneczka, która jest bardzo nerwowa. Ale równocześnie powstała w jej umyśle nowa myśl:

— Zostawię tu dzieci! Po co mam je ciągnąć za sobą do Warszawy? Mogą tu zostać jeszcze kilka dni. A jeśli nie będę mogła po nie wrócić, przyjadą one do Warszawy z wychowawczynią. Sama muszę jechać, bo niepokój mnie zabije...

— A więc jedziesz dzisiaj? — pyta Marian.

— Tak — odpowiada pewnym siebie głosem Halina.

— Może prześpisz się przed tym i namyślisz?

— Nie, nie mam ani chwili do stracenia — odpowiedziała. — Jadę już.

Nie czekając na powrót wychowawczyni poczyna się szybko ubierać i pakować swe rzeczy.

— Masz jeszcze wiele czasu! — odezwał się Marian. — Pociąg odjeżdża kilka minut przed dwunastą...

— Szkoda każdej chwili! — odpowiada pani Halina, wrzucając rzeczy do swej walizeczki.

— A jeśli wychowawczyni nie wróci przed odejściem pociągu? — pyta znowu.

— Napisz jej na karteczce, co ma uczynić. Muszę jeszcze kilka słów skreślić do dzieci. Poza tym zostawie portierowi polecenie...

— Bądź zdrowa, kochana — obiecał ją Kaczorek i ucałował. — Szkoda, że nie będzie cię jutro na zabawie...

— Zabawię się kiedy indziej — odrzekła pani Halina, wymuszając na swych wargach uśmiech.

Ale już na progu cofnął się Marian — powrotem i spoglądając jej prosto w oczy powiedział:

— Słuchaj, Halino! Wzywa cię policja warszawska. Nie wiem, czego chcą od ciebie. Panuj nad sobą i nie czyń głupstw, przy tym nie wspominaj mego nazwiska...

(Dalszy ciąg jutro).

TADEUSZ RYS

DZIEŃ ZAPŁATY

WSTRZĄSAJĄCA POWIEŚĆ O BOHATERSTWIE
MIŁOŚCI I POŚWIĘCENIU

Była jasną blondynką, i włosy miała uczesane do góry: Tadeuszowi wydało się, że nie ma trzydziestu lat. Na twarzy jej nie znać było żadnych zmarszczek, jaśniała młodzieńczością i świeżością. Policzek jej były zarumienione.

Kobieta wprowadziła Tadeusza do pokoju, gdzie wokół okrągłego stołu stało sześć krzeseł. W kącie stała maszyna, a na niej niewykończona koszula. Z tego pokoju znowu prowadziło wejście do sąsiedniego, o śnieżno białych ścianach.

Wysoka niewiasta odsunęła krzesło i odezwała się:

— Proszę siadać!

Sama usiadła przy maszynie i poczęła obszywać dziurki przy kożuli.

Tadeusz jadł z apetytem, popijając raz po raz herbatę.

Kobieta pracowała przy swej koszuli i spoglądała na Tadeusza.

— Skąd pan jest? — zapytała, nie patrząc mu w twarz, tylko na dziurkę w koszuli.

Skąd pochodzi?.. — Cóż może na to odpowiedzieć? Opowiadać o wszystkim od początku? Opowiedzieć o tym, że uciekł przed żołnierzami, którzy prowadzili go do Lublina na rozstrzelanie? Opowiedzieć jej, jak wyskoczył z pociągu w pełnym biegu?

Ale musi jej coś powiedzieć. Nie może milczeć i tym samym wzbudzić podejrzenie u tej niewiasty.

Rozpoczął więc opowiadać o tym, że wraca z Syberii, gdzie był zesłany jako rewolucjonista. Teraz wraca stamtąd. Przebył wiele drogi, pokonał wiele trudności, teraz ma jechać do Warszawy... W drodze po prostu zbłądził... Jest wyczerpany, wyczerpany, głodny... Po tym zapytał: A jak się pani nazywa?

Kobieta spoglądała na niego przenikliwym, ostrym spojrzeniem, które go jak gdyby kłuło...

Nie od razu odpowiedziała na jego pytanie, ale wstała, zbliżyła się do niego, po czym rzekła:

— Nazywam się Stanisława Ciepłńska... Czy odpowiada panu to nazwisko? — na wargach jej ukazał się lekki uśmiech.

— Pani nazwisko wyraża istotną cechę pani... U pani jest tak ciepło, jak pod skrzydłami gołębia...

Dlatego nazywa się pani właśnie Ciepłńska...

Kobieta parsknęła głośnym śmiechem.

— Pan tak pięknie mówi... Czy nie jest pan czasem pisarzem?

— Nie... Czy trzeba być pisarzem, by wyszukać ciepła, jakie jest tu w mieszkaniu?.. Czy pani mieszka sama? — spojrzał Tadeusz przez na wół otwarte drzwi, prowadzące do sąsiedniego pokoju.

— W drugim pokoju śpi moja córeczka, dziesięcioletnia dziewczynka — odrzekła kobieta, gdy zauważyła, jak Tadeusz spogląda na sąsiednie drzwi.

— A mąż pani, jeśli wolno spytać? — poczuł się nagle Tadeusz jak u siebie w domu.

— Mąż mój? — ze smutkiem odrzekła kobieta.

— Przed czterema laty został powołany na front. Pewien czas jeszcze otrzymywałam od niego listy...

Po tym zapomniał o mnie... Kto wie, czy żyje jeszcze... Trzy lata jak ślad po nim zagał... Przepadł, jak gdyby do wody... A ja... — spojrzała prosto w twarz nieznanemu mężczyźnie. — Ja mam obecnie trzydzieści sześć lat... To podobno lato w życiu kobiety...

Po co o tym mówię? Co ma na myśli?

Tadeusz milczał. W ostatnich słowach kobiety uczył nutę żalu.

Chwilę spoglądali na siebie w milczeniu.

(Dalszy ciąg jutro).

Kina kieleckie:

Czwartek Szalona Claudette
Palace: Pani Walewska
Casino: Kapitan Mollenard
 WF. i PW. Korsarze

Trudno żyć kulturalnie bez
RADIOODBIORNIA
TELEFUNKEN
 Najnowsze modele tych
 aparatów do nabycia
 w sklepie **Elektrowni**
 Kielce, ul. Sienkiewicza 59.

B A R I RESTAURACJA BRISTOL

Kielce, Sienkiewicza 27 tel. 12-19
 Zaprasza dziś na specjalne
 dania barowe

Szczupak fasz. z kuskami	60 gr.
Zraz wieprzowy bity	50 gr.
Ozorek cielęcy sos chrzanowy	50 gr.
Def a la Stragonow	50 gr.
Kiełbasa smażona z kapustą	40 gr.
Bigos myśliwski	30 gr.

Ceny niezmielone od 1935 r.

Gablorniki sieciowe i grzejniki elektryczne, żelazka, imbryki, kuchenki, grzałki do rurek, poduszki i inne do nabycia na dogodnych warunkach w Radomskim T-wie **ELEKTRYCZNYM** Spółka Akc. w Radomiu ulica Traugutta Nr 53

FIRMA M. BALICKI

leice, ulica Kilińskiego Nr 12, zawiadamia Sz. Klientele, iż nadszedł świeży transport materiałów wiosenno-letnich damskich i męskich.

PALTA damskie i męskie w wielkim wyborze.

LISY w wielkim wyborze, srebrne, kamczatka i krzyżaki. Warunki dogodne, oglądanie nie obowiązuje do kupna.

HUTA „LUDWIKOW“

Spółka Akcyjna Kielce Tel. 1198 i 1199

Poleca: Szable oficerskie typu polskiego, w/g przepisów M. S. Wojskowych. Hełmy strażackie nierdzewne (znormalizowane). Grzejniki stalowe do centralnego ogrzewania. Kuchenki „Domogaz“ jedno i dwupłomienne. Wyżymaczkii hydrauliczne S-H-L. Pralnie mechaniczne (wahadłowe).

30-lecie pracy

W Kielcach odbyło się uroczyste zebranie cechu rzemieńczo-wędliniarskiego w związku z 30-leciem pracy czterech mistrzów Leona Krupskiego, prezesa Stow. Rzemieślników - Chrześcijan, Michała Ruczyńskiego, Piotra Kęckiego i Franciszka Lejmana.

W zebraniu wzięli udział prezes kieleckiej Izby Rzemieślniczej p. Balcer, wiceprezes Izby p. Lorens i dyr. Izby mgr. Axentowicz. Z inicjatywy p. L. Krupskiego uczestnicy zebrania ofiarowali 205 zł na budowę ścigacza morskiego „Kielczanin“.

DYPLOMOWANY ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY A. LANDER

Sienkiewicza 32—Hotel Polski
 w PODWÓRZU

poleca NOWOCZESNĄ FOTOGRAFIĘ (Aksamit) wszelkiego rodzaju oraz

PORTRETY MALARSKO FOTOGRAFICZNE
 Specjalny dział dla P. T. AMATORÓW.

Pod kołami kolejki

Pokrzywa Władysław dozorca państw, tartaku w Kielcach idąc do szpitala św. Aleksandra, celem odwiedzenia swej chorej żony w drodze chcąc szybciej być w szpitalu, usiłował wskoczyć na ostatni wagon

będącego w ruchu pociągu kolejki wąskotorowej, przy czym wpadł pod pociąg doznając ogólnego potłuczenia ciała, Pokrzywę przewieziono do szpitala.

Zabiła męża tłuczkiem

We wsi Jelcza, pow. miechowskiego, Kowalczyk Natalia pobiła drewnianym tłuczkiem swego teścia 73-let-

niego Idziego Kowalczyka, który wskutek odniesionych urazów zmarł.

Silnica nie ma szczęścia

Regulacja Silnicy postępuje naprzód iście złotym tempem. Roboty nad ocebrowaniem koryta rzeczki powiększone zostały w drodze przetargu jednej z prywatnych firm w Kielcach, która obecnie prowadzi pertraktacje, chcąc obniżyć im stawkę płacy do minimum

aby tylko podołać przyjątem na siebie obowiązkom. W tych warunkach oczekiwać należy jeszcze jednej niespodzianki, opóźniającej ukończenie regulacji rzeczki.

Kupon „K. Expressu Codziennego“ upoważnia do otrzymania w kasie kina „Palace“ w Kielcach biletu w cenie 75 gr. na wszystkie miejsca

Firma chrześcijańska
W. BŁASZCZYK
 Kielce, ul. Pierackiego 12
 Poleca w wielkim wyborze **Kapelusze i czapki**, oraz najlepsze kapelusze kraj. fabryki chrześc. K. Goeperta

Wizyta na zamku

Wojewoda kielecki dr. Dziadosz przyjął delegację młodzieży gimnazjum i liceum państwowego im. Stefana Żeromskiego, która prosiła p. wojewodę o przyjęcie protektoratu nad organizowanym w dniu 14 bm. z okazji zjazdu b. wychowanków tego gimnazjum przedstawieniem „Wesela“ St. Wyspiańskiego.

P. wojewoda zgodził się na przyjęcie protektoratu. Tego samego dnia p. wojewoda przyjął nowomianowanego korespondenta PAT w Sandomierzu red. Gradka.

Kupon ulgowy „K. Expressu Codz.“ okazielowi kasa wyda bilet ulgowy w cenie 75 gr. na wszystkie miejsca w „CZWARAKU“.

Niezastąpiona w gospodarstwie domowym KUCHENKA elektryczna

zapewnia czystość, oszczędność, wygodę. Wystarczy jeden ruch ręki by włączyć prąd. Posiadając **Kuchenkę elektryczną gotujemy bez ognia**, bez obawy wybuchu, bez plwi, bez zapalek, **czysto i szybko.**

Nabycie **KUCHENKI ELEKTRYCZNEJ** ułatwia **Elektrownia w Kielcach S. A.** ulica Sienkiewicza Nr 59, w czasie miesiąca propagandy t. j. od 1 maja do 1 czerwca 1938 r. Raty od 2 zł. miesięcznie.

Powiesił się w stodole

We wsi Zardki, pow. opoczyńskiego, Białek Stanisław rolnik, popełnił samobójstwo wieszając się na belce w stodole.

Samobójstwo chorego

O godz. 16 wystrzałem z rewolweru w lewe ucho pozabawił się życia Wawożny Wit lat 66, mieszkający w Uniejów-Kolonia. Przyczyną targnięcia się na życie było to, że Wawożny cierpiał na raka.

Drobne ogłoszenia Tanio i skutecznie

Dom murowany o 5 ubikacjach z ogrodem w Kielcach okazynie do sprzedania z powodu wyjazdu. Wiadomość w Administracji Expressu Codz. ul. Sienkiewicza 32.

Akwizytorzy ogłoszeniowi poszukiwani Osobiste zgłoszenie w Administracji

Ogłaszajcie się w dziale drobnych ogłoszeń K. E. C.

Kupon „K. Expressu Codziennego“ upoważnia do otrzymania ulgowego biletu w cenie 75 gr. do kina „Casino“ na wszystkie miejsca z wyjątkiem łóż.

Wyrób szczotek i pędzli J. OKRAJEWSKI

Kielce, ul. Sienkiewicza 30
 Wykonuje wszelkie roboty w zakresie szczotkarstwa wchodzące do użytku domowego, fabrycznego i technicznego, po cenach bardzo przystępnych
Posiadam na składzie: walizki, teczki, sznury, zabawki, linoleum, chodniki, wycieraczki i t. p.

Prenumerata miesięczna „Kieleckiego Expressu Codziennego“ łącznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową w całym kraju 2 zł. 50 gr.

Ceny ogłoszeń: Za 1 wiersz milimetry w 1 szpalcie w tekście 40 gr., za tekstem 30 gr. Ogłoszenia drobne 10 gr. za słowo. Ogłoszenia matrymonialne w dziale „drobnych“ 20 gr. za słowo. Komunikaty i wzmianki 1 zł. od wiersza. komunikatów bezpłatnych nieumieszczą się. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.